

СТАНОВИЩЕ

от доц. Силвия Павлова Николова, д.оз.

Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна

член на **Научно жури**, определено със заповед № Р-109-505/10.12.2025 г. на проф. д-р Димитър Райков, д.м.н. – Ректор на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, съгласно решение на факултетния съвет на Факултет „Обществено здравеопазване“ по протокол №253 от 03.12.2025 г. и съобразно доклад с вх. № 102-3135/02.12.2025 г. от доц. д-р Наталия Ушева, д.м. – Ръководител на Катедра «Социална медицина и организация на здравеопазването».

Относно: Процедура за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование: *7. Здравеопазване и спорт*, професионално направление: *7.4. Обществено здраве*, специалност: *Управление на общественото здраве*.

Автор на дисертационния труд: Павел Мутер

Тема на дисертационния труд: „Ефикасност на грипните ваксини за предотвратяване на заболяемостта сред възрастните над 80 години“

Съгласно Протокол №1 от първото заседание на Научното жури, проведено на 16.12.2025 г., бях определена да изготвя настоящото становище. То е изготвено въз основа на анализ на документите, представени от кандидата (описани в заявлението до Ректора на Медицински университет – Варна), в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Представената документация включва и декларация за регистрация на профили в научни бази данни (ORCID, Google Scholar), което съответства на добрите академични практики за прозрачност и проследимост на научната дейност.

Академична и професионална биография на кандидата

Павел Мутер е специалист с дългогодишен професионален опит в областта на клиничните сестрински грижи и работата с пациенти с хронични заболявания. Неговото образование и професионално развитие са свързани с предоставянето на медицински грижи в клинична среда и с наблюдението на пациенти със сложни здравни проблеми.

Кандидатът е завършил Hadassah – Hebrew University School of Nursing, където през 2001 г. придобива образователна степен „бакалавър“ по сестрински грижи. През 2008 г. придобива магистърска степен по Advanced Clinical Nursing, която му дава възможност да развие компетенции в областта на клиничната практика, диагностичното мислене и управлението на медицинските грижи за пациенти с комплексни здравни потребности. В последствие той придобива и квалификация Geriatric Nurse Practitioner (2018 г.), насочена към усъвършенстване на професионалните умения при работата с пациенти в напреднала възраст.

Професионалната дейност на кандидата е свързана с работата в системата на здравеопазването, където той участва в диагностичния и терапевтичния процес, наблюдението на пациенти и управлението на медицинските грижи при лица с хронични заболявания. В своята практика той работи с пациенти с комплексни здравни проблеми, което изисква интердисциплинарен подход и добро познаване на особеностите на клиничната практика.

Практическият опит на кандидата, свързан с грижите за пациенти в напреднала възраст и с хронични заболявания, създава добра основа за разработването на дисертационния труд. Налице е логична връзка между професионалния му опит и избраната тема на изследването, посветена на оценката на ефективността на противогрипната ваксинация при възрастни пациенти.

В научно отношение кандидатът има публикации, свързани с проблемите на инфекциозните заболявания и грижите за възрастни пациенти. Част от резултатите от неговата научна работа са публикувани в международни научни издания и разглеждат въпроси, свързани с организацията на медицинските грижи и профилактиката на инфекциозните заболявания.

Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд и автореферата

Дисертационният труд на Павел Мутер на тема „Ефикасност на грипните ваксини за предотвратяване на заболяемостта сред възрастните над 80 години“ разглежда проблем с ясно изразена актуалност както в научен, така и в практико-приложен аспект. В условията на ускорено демографско застаряване на населението и нарастващ дял на хроничните заболявания въпросът за профилактиката на инфекциозните заболявания при възрастните хора се превръща във все по-значим елемент от политиките в областта на общественото здраве. Грипът продължава да бъде едно от най-честите сезонни инфекциозни заболявания, като при пациенти в напреднала възраст той често протича по-тежко и е свързан с повишен риск от усложнения, хоспитализация и неблагоприятни здравни изходи. Поради това изследванията, насочени към оценка на ефективността на ваксинацията при тази популация, имат важно значение както за клиничната практика, така и за разработването на профилактични стратегии в системата на здравеопазването.

Дисертационният труд е с общ обем 111 страници, илюстриран е с 12 фигури и 3 таблици, като в библиографския списък са включени 154 литературни източника. Това свидетелства за добро познаване на съвременната научна литература и на основните научни публикации, посветени на разглежданата проблематика. Структурата на труда е логично изградена и следва утвърдената схема на научно изследване, включваща въведение и литературен обзор, формулиране на целта и задачите на изследването, описание на използваната методология, представяне на резултатите, тяхната интерпретация в дискуссионната част и формулиране на основните изводи.

В литературния обзор авторът представя основните тенденции, свързани със застаряването на населението, както и особеностите на инфекциозната заболеваемост при възрастните хора. Анализирани са ролята на ваксинацията като ключов инструмент за профилактика на грипните инфекции, като са разгледани и факторите, които могат да повлияят върху имунния отговор при пациенти в напреднала възраст – наличие на коморбидност, функционален статус и когнитивни нарушения.

Целта на дисертационното изследване е ясно формулирана и е насочена към оценка на ефективността на ваксинацията срещу грип при пациенти на възраст над 80 години с деменция, като се проследява връзката между ваксинационния статус и редица клинични показатели, включително честота на пневмония, хоспитализации и необходимост от антибиотично лечение. Формулираните изследователски задачи са логически обосновани и позволяват систематично изследване на поставения научен проблем.

Методологичният подход е съобразен с поставената цел на изследването и позволява анализ на здравните резултати при специфична и уязвима популация пациенти. Представянето на резултатите е ясно и последователно, като авторът се стреми да интерпретира наблюдаваните тенденции в контекста на съществуващите научни данни.

Представеният автореферат съответства на съдържанието и структурата на дисертационния труд. В него са отразени основните елементи на изследването – актуалност на темата, цел и задачи, методология, резултати и научни приноси. Авторефератът дава достатъчно ясна представа за логиката на изследването и за значението на получените резултати.

Основни научни и приложни приноси

Научните резултати, представени в дисертационния труд, имат както изследователско, така и приложно значение за развитието на знанията в областта на общественото здраве и профилактиката на инфекциозните заболявания при възрастното население.

На първо място следва да се отбележи, че авторът насочва вниманието към специфична и сравнително по-слабо изследвана популация – пациенти на възраст над 80 години, включително лица с деменция и множество съпътстващи заболявания. Изследването на ефективността на противогрипната ваксинация именно при тази група пациенти е от съществено значение, тъй като тя се характеризира с повишена уязвимост към инфекциозни заболявания и усложненията, свързани с тях.

Съществен принос на дисертационното изследване представлява анализът на връзката между ваксинационния статус и честотата на респираторните инфекции, включително пневмония, при пациенти в напреднала възраст. Проведеният анализ позволява по-задълбочено разглеждане на факторите, които могат да повлияят върху здравните резултати при тази популация. Друг важен аспект на изследването е оценката на влиянието на противогрипната ваксинация върху честотата на хоспитализациите и необходимостта от антибиотично лечение. Анализът на тези показатели допринася за по-доброто разбиране на реалното въздействие на ваксинацията върху здравния статус на пациентите в напреднала възраст.

Значим принос на изследването е и разглеждането на ролята на съпътстващите хронични заболявания и когнитивните нарушения при интерпретацията на резултатите. Това позволява по-реалистична оценка на ефективността на ваксинацията в условията на комплексни здравни проблеми, които са характерни за възрастната популация.

От практическа гледна точка резултатите от изследването могат да бъдат използвани при разработването и усъвършенстването на програми за профилактика на грипните инфекции сред възрастните хора, както и при планирането на имунизационни стратегии в рамките на системата на общественото здраве.

Критични бележки и препоръки

Наред с положителната оценка на представения дисертационен труд могат да бъдат направени и някои бележки, които имат предимно препоръчителен характер и биха могли да бъдат взети предвид при бъдещо развитие на изследването.

На първо място следва да се отбележи, че изследваната проблематика е изключително комплексна и се влияе от множество фактори, свързани както със здравния статус на пациентите, така и с особеностите на организацията на здравните грижи. В тази връзка би било полезно в бъдещи разработки да се разгледа по-широко влиянието на някои допълнителни фактори – например функционалното състояние на пациентите, социалната среда и организационните аспекти на медицинските грижи, които също могат да окажат влияние върху честотата на инфекциозните усложнения при възрастни пациенти.

На второ място, в дискуссионната част на труда биха могли да бъдат представени по-детайлни съпоставки с резултатите от други международни изследвания, посветени на ефективността на противогрипната ваксинация при възрастни пациенти. Подобен сравнителен анализ би позволил по-ясно позициониране на получените резултати в контекста на съществуващите научни данни.

Може да се отбележи също, че разглеждането на отделни подгрупи пациенти според вида и тежестта на съпътстващите заболявания би могло да допринесе за още по-задълбочена интерпретация на резултатите и за по-прецизно формулиране на практическите препоръки.

Заклучение

След запознаване със съдържанието на дисертационния труд, научните публикации по темата на изследването, както и с оригиналността и значимостта на представените научни и приложни резултати, и като се има предвид, че кандидатът покрива минималните наукометрични показатели, определени в Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, давам **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** относно присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Павел Мутер.

Представеният дисертационен труд разглежда актуален проблем в областта на общественото здраве, свързан с профилактиката на грипните инфекции при пациенти в напреднала възраст. Изследването е насочено към анализ на ефективността на противогрипната ваксинация при лица на възраст над 80 години и разглежда връзката между ваксинационния статус и редица клинични показатели, включително честота на пневмония, хоспитализации и необходимост от антибиотично лечение.

Получените резултати допринасят за по-доброто разбиране на особеностите на профилактиката на грипните инфекции при възрастните пациенти и имат значение за развитието на практиките, свързани с имунизационните стратегии в тази уязвима група от населението. Макар и някои аспекти на изследването да биха могли да бъдат допълнително развити в бъдещи научни разработки, трудът показва стремеж към анализ на реални клинични данни и поставя основа за по-нататъшно задълбочаване на изследванията в тази област.

В този смисъл дисертационният труд има практическа значимост и потенциал за по-нататъшно научно развитие, като резултатите от него могат да бъдат използвани като основа за бъдещи изследвания и за усъвършенстване на профилактичните подходи в грижите за възрастните пациенти.

10.03.2026 г.
гр. Варна

Член на научното жури:
/доц. Силвия Николова, д.оз. /

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679